

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH300053
NAZWA OBSZARU Lasy Żerkowsko-Czeszewskie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH300053	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Lasy Żerkowsko-Czeszewskie

1.4. Data opracowania 2002-11	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-03
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 25 stycznia 2022 r. w spr. soo Lasy Żerkowsko-Czeszewskie (PLH300053)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
17.5296

Szerokość geograficzna
52.1358

2.2. Powierzchnia [ha]:

7158.23

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL41	Wielkopolskie
------	---------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			104.51		M	A	C	A	A
3270			0.72		M	D			
6120			0.72		M	D			
6410			19.33		M	B	C	B	C
6440			4.29		M	B	C	B	C
6510			442.38		M	B	C	B	C
9170			1237.65		M	B	C	B	B
9190			58.7		M	D			
91E0			339.3		M	B	C	B	B
91F0			481.03		M	B	C	B	B
91I0			5.73		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie

częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze						Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	1130	Aspius aspius			p				P	M	C	B	C	C
M	1308	Barbastella barbastellus			p				P	M	D			
A	1188	Bombina bombina			p				C	M	C	B	C	C
M	1337	Castor fiber			p				C	M	C	B	C	B
I	1088	Cerambyx cerdo			p				P	M	C	B	C	C
F	1149	Cobitis taenia			p				P	M	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	M	C	B	C	C
F	1145	Misgurnus fossilis			p				P	M	C	B	C	C
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				C	M	C	A	C	C
I	1084	Osmoderma eremita			p				P	M	C	B	C	C
A	1166	Triturus cristatus			p				R	M	C	B	C	C
I	1014	Vertigo angustior			p				P	M	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego

Pokrycie [%]

N16	31.82
N10	5.78
N23	0.28
N19	14.62
N17	24.09
N12	23.41
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja obejmuje fragment doliny zalewowej Warty i dolnego odcinka Lutyni, płynących w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej oraz sąsiadujące z nim od północy obszary moreny dennej. Tereny zalewowe Warty i Lutyni ograniczone są obecnie do strefy położonej pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi. System hydrologiczny ostoi znajduje się pod wpływem dużego zbiornika zaporowego na Warcie "Jeziorsko". Krajobraz zdominowany jest przez rozległe połacie lasów łęgowych oraz łąk. Typowe dla dużych dolin rzecznych łąki wierzbowe *Salicetum albo-fragilis* należą do bardzo rzadkich; stosunkowo częste są natomiast płaty wiklin nadrzecznych *Salicetum triandro-viminalis*. W dolinach mniejszych cieków wodnych dość często spotyka się płaty olsów porzeczkowych *Ribo nigri-Alnetum* oraz dobrze wykształcone fitocenozy łąk jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum*. Najcenniejsze płaty łąk jesionowo-wiązowych oraz łąk łąk chronione są w rezerwacie "Czeszewski Las". Tereny leśne poprzeplatane są licznymi płacami łąk i pastwisk różnych typów. Uwagę zwracają też liczne i stosunkowo rozległe starorzecza z dobrze zachowaną roślinnością z klas *Lemnetea minoris* i *Potametea*. Cały obszar cechuje się harmonijnie zachowanym kompleksm ekosystemów typowych dla ekstensywnie użytkowanej doliny rzecznej.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar obejmuje jedno z większych na terenie środkowej Wielkopolski powierzchni łąk wiązowo-jesionowych (*Ficario-Ulmetum*), wykształconych w dwóch podstawowych podzespołach. Wraz z dobrze zachowanymi płacami niskich i typowych łąk (*Galio sylvatici-Carpinetum*) tworzą one typowy dla dolin rzecznych kompleks żyznych lasów liściastych. Spośród różnych typów ekosystemów łąkowych do cennych przyrodniczo zaliczyć należy fitocenozy zespołu *Galietum borealis* (= *Molinietum caeruleae* p.p.) oraz łąki selernicowe (*Violo persicifoliae-Cnidietum dubii*). Łącznie na terenie ostoi zidentyfikowano 11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywających 38% powierzchni ostoi. Występuje tu też 12 gatunków zwierząt z załącznika II tej dyrektywy. Wśród owadów na szczególną uwagę zasługują populacje tak rzadkich gatunków jak: *Stenocorus meridianus*, *Saperda punctata* (jedyne znane stanowisko w Wielkopolsce) czy *Anoplodera sexguttata* oraz gatunku chronionego *Dorcus parallelipedus*. Ważna ostoja *Osmoderma eremita* i *Cerambyx cerdo*. Populacja trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*, stanowiąca fragment ciągłej populacji warciańskiej, zasiedla licznie cały odcinek Warty w obrębie obszaru. Towarzyszy jej również rozpowszechniona, choć nieco mniej liczna, wielkorzeczna gadziogłówka żółtonoga *Gomphus flavipes* (z IV Załącznika Dyrektywy Siedliskowej). Wzrost obserwacji terenowej w 2007 roku stanowisko *Vertigo angustior*. Z obszaru tego wymieniany był jelonek rogacz (*Lucanus cervus*), jednak obserwacje terenowe w latach 2007 i 2008 nie potwierdziły obecności tego gatunku. Obiekt stanowi cenna ostoję florystyczną. Wprawdzie brak tutaj gatunków roślin wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, jednak stwierdzono tam występowanie 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Listy roślin oraz 34 gatunki uznawane za rzadkie i zagrożone w Wielkopolsce. Bogate populacje tworzą także liczne gatunki chronione na mocy polskiego prawa.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziomi	Zagrożenia i presje	Zanieczyszczenie/ (opcjonalnie)	Wewnętrzne zewnętrzne

	[kod]	[kod]	[i o b]
L	D01.02		i
L	H04		i
M	J02		i
M	X		b
L	A02		i
M	A01		i
M	F02.03		i
M	B		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	B		i
M	X		b
H	A03		i
M	L08		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Bernard R. 2008 Inwentaryzacja i ocena stanu zachowania gatunków ważek z załączników Dyrektywy Siedliskowej w planowanym obszarze Natura 2000 "Lasy Żerkowsko-Czeszewskie". Badania w ramach WZS dla opracowania i uzupełnienia sieci obszarów Natura 2000 w woj. wielkopolskim Borysiak J. 1994 Struktura aluwialnej roślinności lądowej środkowego i dolnego biegu Warty Wyd. Nauk. UAM, Poznań Borysiak J., Brzeg A., Kasprówicz M. 1992. Materiały do znajomości szaty roślinnej oraz godne ochrony obiekty przyrodnicze województwa kaliskiego. Bad. Fizjogr. Pol. Zach., ser. B. 41: 63-107. Brzeg A., Kasprówicz M. 2001 Dąbrowy Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem "Płyty Krotoszyńskiej". [W:] M. WOJTERSKA (red.) Szata roślinna Wielkopolski i Pojezierza Południowopomorskiego. Przewodnik sesji terenowych 52. Zjazdu Pol. Tow. Bot., 24-28 września 2001 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 177-192 Bunalski M., Konwerski Sz. 2008 Inwentaryzacja i waloryzacja występowania chrząszczy (ze szczególnym uwzględnieniem jelonka rogacza, pachnicy dębowej i kozioroga dębosza) planowanego obszaru Natura 2000 "Lasy Żerkowsko-Czeszewskie" Chmielewski J. 2008 Zmiany roślinności lasów liściastych w okolicach Czeszewa nad Wartą Praca magisterska z Zakładu Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska UAM, Poznań Czarna A.

1999. Występowanie *Succisella inflexa* (Kluk) Beck w Wielkopolsce. *Bad. Fizjogr. Pol. Zach.*, ser. B. 48: 167-176. Czarna A. 2007 Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i flory na terenach nieleśnych planowanego obszaru Natura 2000 Lasy Żerkowsko-Czeszewskie. Opracowanie na zlecenie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Poznaniu Czarna A., Wawrzyniak M. 2008 Materiały do flory naczyniowej Lasów Czeszewskich. Część II W przygotowaniu do druku Czarna A., Wysakowska I. 1999. Materiały do flory naczyniowej Lasów Czeszewskich. część I. *Rocz. AR Poznań. Bot.* 316, 2: 29-50. Gołdyn B. 2008 Inwentaryzacja i waloryzacja fauny mięczaków wodnych, płazów i populacji bobra planowanego obszaru Natura 2000 "Lasy Żerkowsko-Czeszewskie" Kasprowicz M. 2008a Inwentaryzacja i waloryzacja gatunków roślin oraz siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i II dyrektywy siedliskowej planowanego obszaru Natura 2000 "Lasy Żerkowsko-Czeszewskie". Kasprowicz M. 2008b Wyznaczenie granicy planowanego obszaru Natura 2000 "Dolina Swędrni" Klub Przyrodników na zlecenie Nadleśnictwa Jarocin 2008 Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i gatunków flory wybranych obszarów Nadleśnictwa Jarocin Kruk A., Penczak T., Galicka W., Koszaliński H., Tłoczek K., Kostrzewa J., Marszał L. 2000 Ichtyofauna rzeki Warty *Rocz. Nauk. PZW* 13 35-67 Łochyński M. 2001 Chiropterofauna Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajo-brazowego. *Biuletyn Parków Krajobrazowych. Poznań* 139-142. Łochyński M. 2004 Preferencje wyboru kryjówek użytkowanych przez letnie zgrupowania borowca wielkiego *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774) na terenie lasów Wielkopolski. Praca magisterska w UAM Poznań (maszynopis). Mielcarek M. 1998 Refleksje nad metodyką sporządzania planu ochrony Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego *Biul. Park. Krajobraz. Wielkopolski* 3 (5) 19-36 Mielcarski C. 1976. Rezerваты leśne okolic Czeszewa nad Wartą i Lutynią. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 32,2: 19-32. Mielcarski Cz. 1969. Lasy liściaste okolic Czeszewa nad Wartą. *Bad. Fizjogr. Pol. Zach.*, ser. B. 22: 69-111. Mielcarski Cz. 1976. Stanowiska roślin rzadszych i chronionych występujących w zbiorowiskach leśnych okolic Czeszewa nad Wartą i Lutynią. *Bad. Fizjogr. Pol. Zach.*, ser. B. 30: 207-208. Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. 2006 Czerwona lista roślin i grzybów Polski Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków Pawlaczyk P., Stańko R., Kujawa-Pawlaczyk J., Zieliński S., Kosiński Z. 2004 Plan Ochrony rezerwatu "Czeszewski Las" Klub Przyrodników w Świebodzinie Poczekaj Ł. 2006 Plan ochrony rezerwatu "Dwunastak" na okres 1.01.2007 - 31.12.2006 Ratyńska H., Szwed W. 1999 Waloryzacja przyrodnicza oraz wskazania ochronne dla terasy zalewowej Warty w parkach krajobrazowych środkowej Wielkopolski *Biul. Park. Krajobraz. Wielkopolski* Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu - Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w latach 2006 i 2007 Szybiak K. 2008 Inwentaryzacja i waloryzacja fauny ślimaków lądowych planowanego obszaru Natura 2000 "Lasy Żerkowsko-Czeszewskie" Śliwa P., Strzeliński P., Jaros R. 2004 Plan ochrony rezerwatu "Dębno nad Wartą" Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody "Salamandra" Winiecki A. 2005 Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy - walory przyrodnicze, stan rozpoznania, wizja ochrony *Biul. Park. Krajobraz. Wielkopolski* 11(13) 19-39 Winiecki A., Bednarek R., Orczewski W. 2000 Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy. Plan ochrony Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	21.63	PL03	69.79	PL02	3.55

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Dębno nad Wartą	*	0.3
PL04	Szwajcaria Żerkowska	*	21.63
PL03	Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy	*	69.79

PL02	Dwunastak	+	0.13
PL02	Czeszewski Las	+	3.12

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu
Adres:	Polska Jana Henryka Dąbrowskiego 79 60-529 Poznań
Adres e-mail:	sekretariat.poznan@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐ Tak
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu
☒ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH300053

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--